

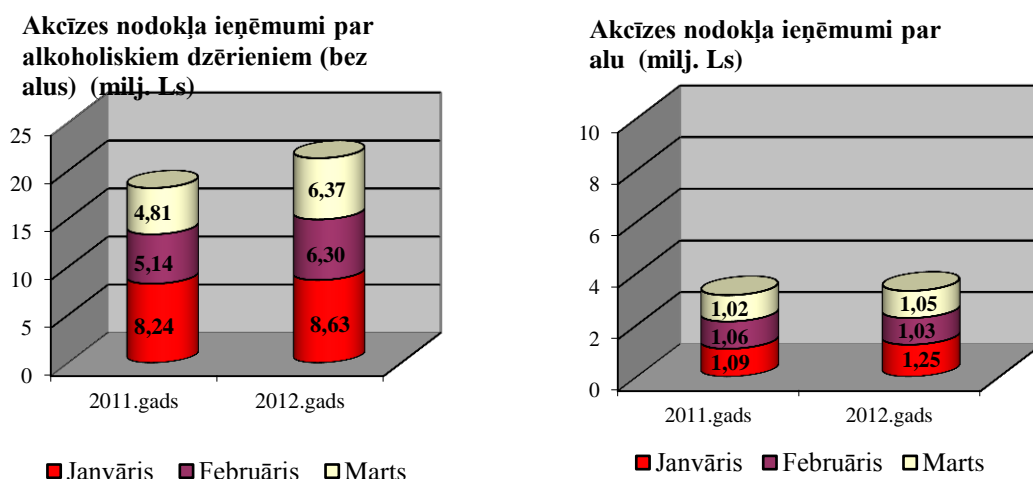
Alkohola aprite 2012.gada 3 mēnešos

1. Akcīzes nodokļa ieņēmumi par alkoholiskajiem dzērieniem

2012.gada trīs mēnešos **akcīzes nodoklis par alkoholiskajiem dzērieniem** (neieskaitot alu) **iekasēts Ls 21,3 milj.** apmērā, kas ir par 3,1 milj. jeb 17% vairāk kā pērnā gada attiecīgajā periodā, ko ietekmēja gan 2011.gada vasarā realizētais akcīzes nodokļa likmju palielinājums „pārējo alkoholisko dzērienu” grupai par 6%, gan legālā alkoholisko dzērienu patēriņa nostabilizēšanās.

Savukārt **par alu** 2012.gada trīs mēnešos **iekasētais akcīzes nodoklis Ls 3,3 milj.** apmērā ir par Ls 0,2 milj. jeb 5% vairāk pērnā gada attiecīgajā periodā nodrošināja alus patēriņa pieaugums, kā arī nelielais vidējā alus stipruma kāpums no 5,4 tilpumprocentiem 2011.gada pirmajos mēnešos uz 5,5% šogad.

1.attēls

2. Alkoholisko dzērienu aprītē iesaistīto komersantu loks

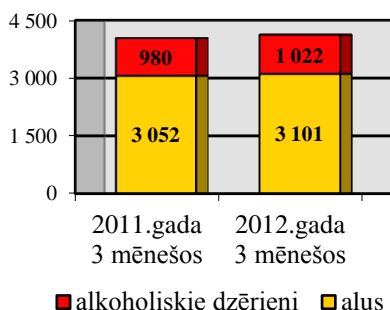
2012.gada marta beigās:

- 123 komersantiem ir 142 spēkā esošas licences akcīzes preču noliktavas turētāja darbībai, no tiem 25 komersantiem ir spēkā esošas licences uz atvieglotiem nosacījumiem – tie ir mazie alkoholisko dzērienu ražotāji, kuri ražo vīnu, raudzētos dzērienus vai pārējos alkoholiskos dzērienus no savā īpašumā vai valdījumā esošajos dārzos un dravās iegūtajiem produktiem vai savvaļā augošiem augiem Alkoholisko dzērienu aprites likumā noteikto limitu ietvaros;
- licences reģistrēta nosūtītāja darbībai ir spēkā 49 komersantiem;
- 3 komersantiem ir spēkā licences reģistrēta saņēmēja darbībai;
- 231 komersantiem bija spēkā esošas licences alkoholisko dzērienu vairumtirdzniecībai;
- 4426 komersantiem - licences alkoholisko dzērienu mazumtirdzniecībai un 203 licences alus mazumtirdzniecībai.

3. Patēriņam Latvijā nodotie alkoholiskie dzērieni

Alkoholisko dzērienu apjoms, kas nodots patēriņam Latvijā, un to struktūra, ņemot vērā piemērojamās akcīzes nodokļa likmes, ir vieni no būtiskākajiem rādītājiem, kas vistiešākā veidā ietekmē akcīzes nodokļa ieņēmumus valsts budžetā.

Patēriņam Latvijā nodotie alkoholiskie dzērieni (tūkst. dal)

2.attēls

2012.gada trīs mēnešos patēriņam Latvijā nodoti 1022 tūkst. dekalitri (turpmāk – dal) alkoholisko dzērienu, kas ir **par 4% vairāk** nekā 2011.gada attiecīgā periodā (skatīt *4.pielikuma 1.tabulu*) un 3101 tūkst. dal alus, kas ir **par 2% vairāk** nekā 2011.gada trīs mēnešos (skatīt *5.pielikumu*).

3.attēls

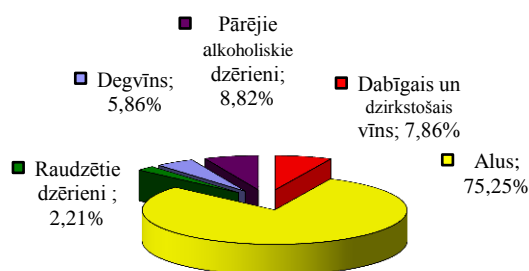
Šī gada trīs mēnešos pieaugums vērojams alkoholisko dzērienu daudzumam (ieskaitot alu) gan pēc tā apjoma (+2%), gan pēc absolūtā alkohola (a/a) daudzuma (+4%).

Alkoholisko dzērienu realizācijas apjomi (daudzums, kas novirzīts vairum- un mazumtirdzniecības vietām Latvijā) šī gada trīs mēnešos salīdzinot ar pērnā gada trīs mēnešu rādītāju visvairāk pieauguši konjaku un brendiju grupai (par 11 tūkst. dal jeb 26%) un raudzēto dzērienu grupai (par 11 tūkst. dal jeb 14%), lielākais samazinājums vērojams vīnu grupā (par 9 tūkst. dal jeb 4%).

Kopējā alkoholisko dzērienu realizācijas struktūrā šī gada trīs mēnešos 75% sastāda alus, taču salīdzinoši zemās akcīzes nodokļa likmes dēļ, akcīzes nodokļa ieņēmumos par alkoholiskajiem dzērieniem tas sastāda tikai 14%. Savukārt degvīna un pārējo „spirtoto” alkoholisko dzērienu (kopējā alkohola realizācijas struktūrā aizņem tikai 15%) īpatsvars augstās nodokļa likmes dēļ akcīzes nodokļa ieņēmumu struktūrā ir 74%.

Informāciju par lielākajiem komersantiem šī gada trīs mēnešos skatīt 7.pielikumā, savukārt Latvijas patērētāju vidū populārāko alkoholisko dzērienu nosaukumus 8. pielikumā.

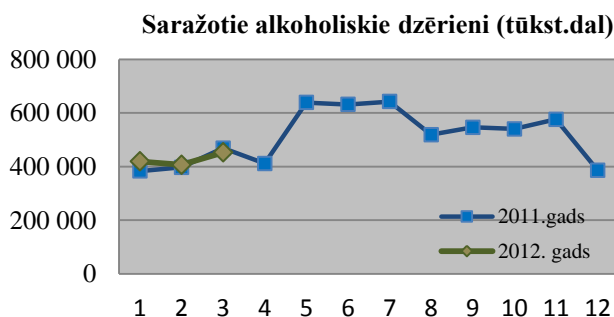
Kopējā alkoholisko dzērienu struktūra (% no realizācijas Latvijā) 2012.gadā 3 mēnešos

4. Alkoholisko dzērienu ražošana

Alkoholisko dzērienu (neskaitot alu) ražošana 2012.gada trīs mēnešos veikta 27 akcīzes preču noliktavās, kurās saražoti 1285 tūkst. dal, kas ir **par 3% vairāk** nekā 2011.gada attiecīgajā periodā (skat. *4.pielikuma 1.tabulu*).

4.attēls

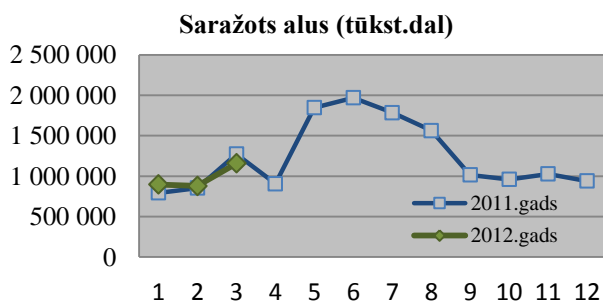
salīdzinot ar pērnā gada 8%.

- par 17 tūkst. dal jeb 31% palielinājies citu alkoholisko dzērienu grupas apjoms, to īpatsvars kopējā ražoto dzērienu struktūrā pieaudzis no 4% uz 6%;

- par 88 tūkst. dal, jeb 11% samazinājies valstī ražotā degvīna apjoms, un tā īpatsvars kopējā ražoto dzērienu struktūrā samazinājies no 67% pērnā gadā uz 58% šī gada trīs mēnešos;

- par 17 tūkst. dal, jeb 41% samazinājies valstī ražotā vīna apjoms, kas saražoto dzērienu sortimentā sastāda 2% (pērnā gadā 3%) (skat. 4.pielikuma 1.tabulu).

Alus ražošana **2012.gada trīs mēnešos** veikta 19 akcīzes preču noliktavās, kopumā saražoti 2936 tūkst. dal alus un šis apjoms saglabājies pērnā gada līmenī.

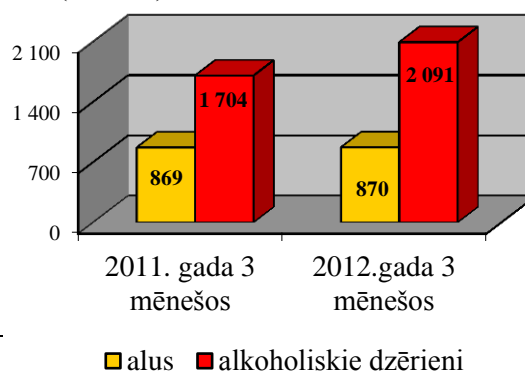

5. Importēto/ievesto alkoholisko dzērienu ievēšana Latvijā

7.attēls

Lielākā daļa (98%) alkoholisko dzērienu Latvijā tiek importēti/ievesti, izmantojot akcīzes preču noliktavas. Akcīzes preču noliktavās ievestie preču apjomi neietekmē akcīzes nodokļa ieņēmumus, jo tie tiek pārvietoti un uzglabāti atliktā akcīzes nodokļa maksāšanas režīmā, kā arī liela daļa dzērienu atliktajā akcīzes nodokļa

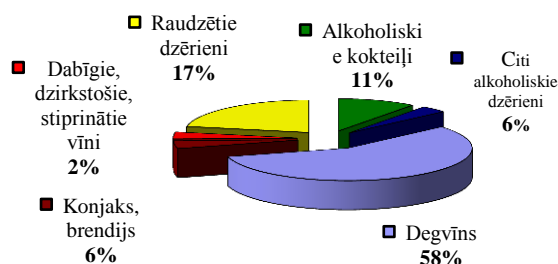
Latvijā ievestie alkoholiskie dzērieni un alus (tūkst.dal)

Šī gada trīs mēnešos salīdzinājumā ar pērnā gada ir notikušas sekojošas izmaiņas Latvijā ražoto dzērienu struktūrā:

- vairāk kā divas reizes (par 124 tūkst. dal) pieaudzis Latvijā ražoto raudzēto dzērienu – apjoms, kas saražoto dzērienu sortimentā sastāda 17%,

Latvijā ražoto dzērienu struktūra (neskaitot alu) 2012.gada 3 mēnešos

6.attēls

Uz 2012.gada marta beigām 16 komersantiem ir piešķirts patstāvīgās mazās alus darītavas statuss. No kopējā Latvijā 2012.gadā saražotā alus apjoma mazajās alus darītavās (tādējādi saņemot akcīzes nodokļa atvieglojumus) saražoti 12% jeb 340 tūkst. dal alus.

maksāšanas režīmā tiek pārvietoti uz citām ES dalībvalstīm vai eksportēti.

2012.gada trīs mēnešos Latvijā importēti/ievesti 2091 tūkst. dal alkoholisko dzērienu (neskaitot alu), kas ir **par 23% vairāk** kā pērnā gada attiecīgajā periodā. Puse (49%) no Latvijā ievestā alkohola ir pārējie alkoholiskie dzērieni, 44% - vīns (skat. 4.pielikuma 1.tabulu).

Alus **2012.gada trīs mēnešos** Latvijā kopumā importēts/ievests 870 tūkst. dal apjomā, kas ir pērnā gada līmenī. Lielākā daļa - 72% alus, importēta/ievesta no kaimiņvalstīm, Lietuvas un Igaunijas (skat. 5.pielikuma 1.tabulu).

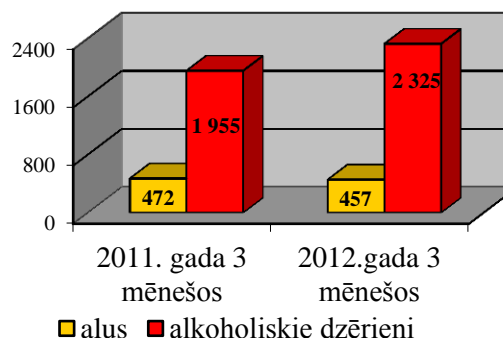
6. Alkoholisko dzērienu nosūtīšana uz ES dalībvalstīm un eksportam

Kopumā **2012.gada trīs mēnešos** no Latvijas izvesti 2325 tūkst. dal alkoholisko dzērienu (neskaitot alu), kas ir par 370 tūkst. dal jeb **par 19% vairāk** kā pērnā gada attiecīgajā periodā (skat. 4.pielikuma 3.tabulu). No tiem 82% eksportēti, galvenokārt uz Krieviju un ASV, uz citām ES dalībvalstīm nosūtīti 18%, no tā lielākais apjoms nosūtīts uz Igauniju un Lietuvu. Uz trešajām valstīm izvestajā produkcijā pēc apjomiem dominē vīns (685 tūkst. dal), viskijs (621 tūkst. dal) un degvīns (591 tūkst. dal), savukārt uz Eiropas valstīm tiek vesti galvenokārt raudzētie dzērieni (180 tūkst. dal) un degvīns (140 tūkst. dal).

8.attēls

Alus 2012.gada trīs mēnešos no Latvijas izvests 457 tūkst. dal apjomā, un salīdzinot ar pērnā gada trim mēnešiem, šis apjoms **samazinājies par 3%** (skat. (skat. 5.pielikuma 2.tabulu). Alus no Latvijas pārsvarā tiek izvests uz ES dalībvalstīm – 83% no kopējā 2012.gada trīs mēnešos izvestā alus apjoma izvests uz Igauniju un Lietuvu.

No Latvijas izvestie alkoholiskie dzērieni un alus (tūkst.dal)

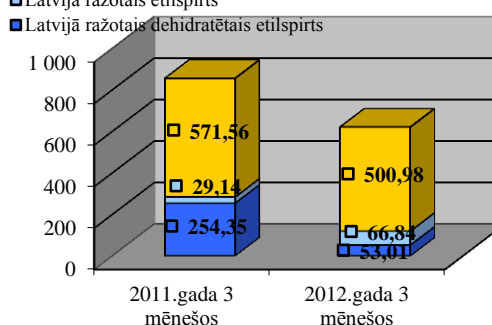
7. Spirta aprīte

Latvijā spirta aprīte tiek stingri reglamentēta saskaņā ar normatīvajos aktos noteikto kārtību, kas paredz arī ierobežotu spirta aprītē iesaistīto personu loku – etilspirta ražošanu 2012.gada trīs mēnešos veikuši divi komersanti. 9.attēls

Etilspirta ievešanu no citām valstīm šī gada trīs mēnešos veikuši četri komersanti – alkoholisko dzērienu ražotāji.

Faktiski visa spirta aprīte Latvijā notiek atliktajā akcīzes nodokļa maksāšanas režīmā, tādēļ akcīzes nodokļa ieņēmumus tiešā veidā tā neietekmē. Detalizētus spirta aprītes rādītājus skatīt 6.pielikumā.

Latvijā aprītē esošā etilspirta izcelsme (tūkst. dal a/a)

2012.gada trīs mēnešos Latvijā kopumā saražoti 120 tūkst. dekalitru absolūtā spirta (dal a/a), kas ir par 164 tūkst. dal a/a jeb **par 58% mazāk** kā 2011.gada attiecīgā periodā.

Minētais krasais samazinājums saistīts ar pieprasījuma izmaiņām – Latvijas normatīvie akti vairs neparedz samazinātas nodokļa likmes piemērošanu benzīnam, kam Latvijas noliktavās tika pievienots bioetanolis jeb dehidratētais spirts, kas vairākus gadus bija noteicošais faktors lielajam Latvijā ražotā spirta daudzumam.

Vēl 2011.gada sākumā liels daudzums bioetanolis tika vestis uz kaimiņvalstīm pievienošanai benzīnam, taču arī šie daudzumi ir būtiski sarukuši – uz ES dalībvalstīm izvestā spirta apjoms krities par 80 tūkst dal jeb par 60%. Rezultātā spirta ražošana faktiski šogad tiek veikta vairs tikai vienā spirta rūpnīcā.

Vienlaikus šogad samazinājies arī Latvijā ievestā un importētā spirta apjoms – šī gada trīs mēnešos Latvijā tika ievesti 501 tūkst. dal a/a etilspirta, kas ir **par 12% mazāk** salīdzinot ar 2011.gada trīs mēnešu datiem. Etilspirts šogad Latvijā ievests no Austrijas, Beļģijas, Francijas, Igaunijas, Krievijas, Lietuvas, Polijas, Slovākijas un Vācijas.

No kopējā 2012.gada trīs mēnešos valstī pieejamā etilspirta apjoma – 724 tūkst. dal a/a (krājumi gada sākumā + saražots + ievests Latvijā):

- **40%** izmatoti alkoholisko dzērienu ražošanā un šis apjoms ir par 76 tūkst. dal a/a jeb 21% mazāks kā iepriekšējā gada attiecīgā periodā;

- **26%** izmantoti denaturēšanā, un tā apjoms salīdzinot ar 2011.gada trīs mēnešiem samazinājies par 41%. 90% no šī gada trīs mēnešos saražotā denaturētā spirta apjoma ir daļēji

denaturētais spirts (ar 4% benzīna piedevu), kas tiek izvests uz kaimiņvalstīm. Minētais saistīts ar iepriekšminētajām izmaiņām Latvijas nodokļu politikā, kas no 2011.gada janvāra atcēla iespēju piemērot samazinātu likmi Latvijas noliktavās jauktajai degvielai. Uzņēmēji izmanto iespēju saņemt degvielu no citām ES dalībvalstīm ar jau pievienotu etilspirtu, tādējādi samazinās pieprasījums pēc dehidratēta un denaturēta spirta vietējā tirgū;

- **8%** etilspirta izvesti uz citām ES dalībvalstīm, un to apjoms salīdzinot ar pērnā gada attiecīgo periodu samazinājies par 59%;

- citiem spirta patērētājiem nodotais etilspirta apjoms samazinājies par 15% salīdzinot ar pērnā gada attiecīgo periodu, taču tie ir salīdzinoši nelieli apjomi, kas kopējā izlietojumā sastāda nepilnus divus procentus.

